

ระดับความรุนแรงของออทิสติก

LEVELS OF AUTISM SPECTRUM DISORDER

นายแพทย์ทศศักดิ์ ลีรัตนเรขา ... จิตแพทย์เด็กและวัยรุ่น

บทนำ

ออทิสติก (Autism Spectrum Disorder; ASD) เป็นความบกพร่องของพัฒนาการด้านสังคมและการสื่อความหมาย มีพฤติกรรม กิจกรรรม และความสนใจ เป็นแบบแผนซ้ำ ๆ จำกัดเฉพาะบางเรื่อง และไม่ยืดหยุ่น โดยแต่ละคนมีลักษณะเฉพาะตัว แสดงอาการที่หลากหลายตั้งแต่ระดับน้อยไปจนถึงรุนแรง ซึ่งอาการเหล่านี้ส่งผลต่อการใช้ชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ และการทำงานร่วมกับผู้อื่น

เกณฑ์การวินิจฉัยที่เป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวางในวงการแพทย์และจิตเวชคือเกณฑ์ DSM-5-TR (Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders, Fifth Edition, Text Revision) ซึ่งเป็นเกณฑ์ที่ปรับปรุงล่าสุดของสมาคมจิตแพทย์อเมริกัน (American Psychiatric Association) ได้จำแนกระดับความรุนแรงของออทิสติกออกเป็น 3 ระดับตามความต้องการในการดูแลช่วยเหลือที่แตกต่างกัน

เกณฑ์การวินิจฉัยออทิสติก

ตามเกณฑ์ DSM-5-TR ออทิสติกจะมีลักษณะอาการ 2 ด้านหลัก ดังนี้

1. ความบกพร่องทางการสื่อสารและการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (Social Communication and Interaction Deficits)

- ความยากลำบากในการตอบสนองทางอารมณ์ สังคม และการสนทนา
- ความยากลำบากในการเข้าใจและการใช้วจนภาษาสำหรับการสื่อสาร
- ความยากลำบากในการพัฒนาสัมพันธภาพทางสังคมที่เหมาะสม

2. แบบแผนพฤติกรรมซ้ำ ๆ และความสนใจที่จำกัด (Restricted, Repetitive Behaviors)

- พฤติกรรมที่ทำซ้ำ ๆ เช่น การสะบัดมือ กระโดด หรือการหมุนตัว
- ความไม่ยืดหยุ่น ยึดติดกับกิจวัตรประจำวัน หรือการต่อต้านการเปลี่ยนแปลง
- ความสนใจที่จำกัด หรือมีความสนใจในสิ่งใดสิ่งหนึ่งมากเกินไป
- การตอบสนองที่ผิดปกติต่อสิ่งเร้าภายนอก เช่น เสียง แสง หรือสัมผัส

โดยต้องมีลักษณะตามข้อ 1 ทั้ง 3 ข้อ ลักษณะตามข้อ 2 อย่างน้อย 2 ใน 4 ข้อ แสดงอาการตั้งแต่วัยเด็ก และส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิตอย่างมีนัยสำคัญ

ระดับความรุนแรงของออทิสติก

ตามเกณฑ์การวินิจฉัย DSM-5-TR จำแนกระดับความรุนแรงของออทิสติกออกเป็น 3 ระดับ โดยขึ้นอยู่กับความต้องการความช่วยเหลือในแต่ละด้าน ซึ่งประกอบด้วย

ระดับ 1 ต้องการความช่วยเหลือ (requiring support)

ลักษณะของออทิสติกในระดับ 1 มีความบกพร่องในด้านการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม แต่สามารถใช้ชีวิตประจำวันได้ด้วยการช่วยเหลือบางส่วน อาจแสดงพฤติกรรมซ้ำ ๆ แต่ไม่ได้ขัดขวางการดำเนินชีวิตอย่างรุนแรง

การสื่อสารสามารถพูดได้เป็นประโยคที่สมบูรณ์ พูดคุยสนทนาได้เข้าใจ อาจมีความยากลำบากในการตีความหมายคำให้เหมาะสมกับบริบท หรือไม่เข้าใจพวงศัพทส์แลง คำผวน คำที่มีความหมายไม่ตรงไปตรงมา สำนวน คำกำกวม คำเปรียบเปรย ประชดประชัน อาจมีความยากลำบากในการปรับตัวกับบางสถานการณ์ พูดจาหรือแสดงออกไม่เหมาะสมตามกาลเทศะ

การช่วยเหลือที่ต้องการคือ ต้องการความช่วยเหลือในระดับปานกลางในเรื่องการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม และการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง การเสริมสร้างทักษะทางสังคม และการให้คำปรึกษาแนะนำในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ที่ยากลำบาก

ระดับ 2 ต้องการความช่วยเหลือที่เป็นรูปธรรม (requiring substantial support)

ลักษณะของออทิสติกในระดับ 2 มีความบกพร่องในการสื่อสารและการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมในระดับที่ชัดเจนมากขึ้น พฤติกรรมซ้ำ ๆ และความยึดติดกับกิจวัตรประจำวันมีความรุนแรงมากขึ้น

การใช้ภาษาอาจไม่สั่นไหว ใช้รูปประโยคไม่สมบูรณ์ เล่าเรื่องไม่ค่อยประติดประต่อ และมีความยากลำบากในการเริ่มหรือคงการสนทนาให้ต่อเนื่อง มีความยากลำบากในการรักษาสัมพันธภาพให้ต่อเนื่อง เข้าหาเพื่อนไม่เหมาะสม เล่นไม่ถูกวิธี มักมีความสนใจหมกมุ่นในบางเรื่องมากเกินไป

การช่วยเหลือที่ต้องการคือ ต้องการความช่วยเหลืออย่างมากในด้านการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม และการจัดการพฤติกรรมซ้ำ ๆ เพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตได้ การปรับเปลี่ยนพฤติกรรม การฝึกฝนทักษะการสื่อสาร ทักษะทางสังคมอย่างเป็นระบบ การประเมินและติดตามความก้าวหน้าอย่างสม่ำเสมอ การวางแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล

ระดับ 3 ต้องการความช่วยเหลือที่เป็นรูปธรรมอย่างมาก (requiring very substantial support)

ลักษณะของออทิสติกในระดับ 3 มีความบกพร่องอย่างชัดเจนมากในการสื่อสารและการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม พฤติกรรมซ้ำ ๆ มีความรุนแรงและขัดขวางการดำเนินชีวิตประจำวันอย่างมาก

อาจไม่สามารถสื่อสารด้วยคำพูด หรือใช้คำที่ไม่มีความหมาย อาจพูดซ้ำ ๆ คำเดิม พูดทวนคำถาม หรือพูดไม่ตรงตามสถานการณ์ มักไม่สนใจในการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ไม่สนใจเล่นกับเพื่อน อาจไม่ตอบสนองเวลาเรียกหรือคำสั่งต่าง ๆ ไม่สามารถปรับตัวกับสิ่งแวดล้อมหรือสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม

การช่วยเหลือที่ต้องการคือ ต้องการความช่วยเหลือที่เป็นรูปธรรมอย่างมากในการดูแลและจัดการพฤติกรรม เพื่อให้สามารถใช้ชีวิตประจำวันได้ เช่น เข้ารับการบำบัดตามโปรแกรมแบบเข้มข้นและต่อเนื่อง ฝึกฝนทักษะต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ เป็นขั้นตอนชัดเจน

การประยุกต์ใช้

การจัดระดับความรุนแรงของออทิสติก มีความสำคัญต่อการวางแผนการรักษา และการสนับสนุนที่เหมาะสม การประเมินระดับความรุนแรงช่วยให้ทีมสหวิชาชีพที่ดูแลและครอบครัวสามารถพัฒนาแผนการดูแลที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ป่วย โดยพิจารณาทั้งในด้านการพัฒนา การปรับเปลี่ยนพฤติกรรม การเสริมสร้างทักษะ รวมถึงการจัดการสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม

ผู้ที่เป็นออทิสติกไม่ว่าจะมีความรุนแรงระดับไหนก็ตาม ก็ยังต้องการความช่วยเหลืออย่างต่อเนื่อง ระดับที่รุนแรงมากขึ้นมักต้องการความช่วยเหลือที่เป็นรูปธรรมมากขึ้น แต่ช่วงวัยจะมีปัญหาที่แตกต่างกัน ต้องการความช่วยเหลือที่แตกต่างกันไป ดังนั้น การดูแลออทิสติกจึงเป็นการดูแลต่อเนื่อง ควรมีการประเมินและติดตามอย่างสม่ำเสมอ และให้ความช่วยเหลือที่เหมาะสมตามระดับความรุนแรงและสภาพปัญหาตลอดทุกช่วงวัย

บทสรุป

ออทิสติกเป็นภาวะที่มีความซับซ้อนและมีอาการที่หลากหลาย การจำแนกระดับความรุนแรงสามารถช่วยให้เข้าใจความต้องการการช่วยเหลือของผู้ป่วยได้ชัดเจนขึ้น ซึ่งส่งผลต่อการวางแผนการรักษาและการให้การสนับสนุนอย่างเหมาะสม ทั้งนี้ เพื่อให้ออทิสติกสามารถมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และสามารถเข้าร่วมในสังคมได้อย่างเต็มที่

เอกสารอ้างอิง

ทวีศักดิ์ สิริรัตน์เรขา. (2565). **คู่มือการดูแล เด็กออทิสติก**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

American Psychiatric Association, (2022). Neurodevelopmental Disorders. In: **Diagnostic and statistical manual of mental disorders 5th ed, text revision (DSM-5-TR)**. Washington, DC: American Psychiatric Publishing; pp. 31-86.

บทความทั้งหมดยินดีให้นำไป เผยแพร่เพื่อความรู้ได้ โดยกรุณาอ้างอิงแหล่งที่มา

ทวีศักดิ์ สิริรัตน์เรขา. (2567). **ระดับความรุนแรงของออทิสติก**. จาก

<https://www.happyhomeclinic.com/au12-autism-levels.html>

(บทความต้นฉบับ กันยายน 2567)